

skega stanja slovenskega ljudstva in vseh njegovih stanov in slojev: ta bo ne samo sam svojo kroglico oddal za kandidata naše stranke, marveč bo tudi z agitacijo storil vse, da se bo v skrinjici SLS zbralo čim največ kroglic.

Slovensko ljudsko stranko spoštujejo.

Naj nas nasprotniki grdiho kakor hočejo, naj »Jutro« in »Domovina« lažeta, kolikor jima drago, eno je pa res: Slovenska ljudska stranka in njeni voditelji uživajo veliko zaupanje med ljudstvom. Celo mnogi taki, ki so do pred kratkim še bili naši nasprotniki, so spoznali, da je res Slovenska ljudska stranka najpoštenjša stranka.

Imamo izjave cele vrste mož, ki so prej pripadali drugim strankam, a so sprevideli, da je za poštenega Slovenca edini prostor v Slovenski ljudski stranki. Tako n. pr. piše bivši voditelj in soustanovitelj Samostojne kmetijske stranke enemu izmed naših poslancev:

»... Sporočim Ti, da sem se odločil, da ne prevzamem kandidature pri ... stranki (imenuje neko drugo stranko), katero so mi ponudili, ker je težko mogoče nastopati, ne da bi prišel v konflikt (spor) z SLS. Pozitivno delovanje SLS in patriotsko pisanje njenih listov mi zelo dopade. Smelo trdim, da bo tako delovanje zelo dvignilo državljansko zavest našega dobrega ljudstva. A tako delo kakorkoli ovirati je meni nemogoče in vam morem le želeči največji uspeh! Srečen bi bil, ako bi taka Vaša stremjenja kakorkoli zamogel podpreti ...«

Druga izjava:

»Imam čast, da Vam sporočim moj sklep: Izstopim iz Radičeve stranke in prigrasam svoj pristop v Slov. ljudsko stranko. To storim radi tega, ker sem spoznal, da je vse, kar Radič in Pucelj delata in govorita, sam »larifari«. Pucelj in Radičevci so bili dve leti v vladi, a niti ene same stvari niso napravili za kmeta in delavca. Slovenska ljudska stranka pa, ki je bila komaj 2 in pol meseca v vladi, je dvignila finančnega delegata Šavnika, ki je z davki strašno izmagoval Slovenijo, znižala je desetek, odpravila carino na galico in kmetijsko orodje in stroje, odstranila prijavo vina, rešila več milijonsko deželno premoženje, dosegla znižanje dohodnine itd. Spoznal sem, da je kričanje o »klerikalnem zmagu« sam prazen bav-bav. Tudi jaz, ki sem bil dve leti predsednik Radičeve organizacije v našem kraju, prestopim prostovoljno v tabor Slovenske ljudske stranke. Imam za to še en razlog: Ko sem rabil pomoč od strani Radičevih poslancev, me še poznati niso hoteli. Pisal sem v Zagreb Radiču, a dobil sem odgovor: »Vzami si advokata! Imel sem dovolj! Pri volitvah leta 1925 sem jim bil dober, da sem agitiral za Radiča in Kelemino, a potem, ko bi jih jaz rabil, pa me nočejo poznati. Prosil sem za posredovanje poslanca SLS in šel mi je na roko, čeravno je vedel, da sem bil nasproten SLS. Res: prava krščanska bratska ljubezen in pravičnost je samo v vrstah Slovenske ljudske stranke. Zategadelj, ker nas vse druge stranke rabijo samo ob volitvah, sicer pa nas za norca imajo, prestopim tudi jaz v Slovensko ljudsko stranko. Š. K.«

To pismo je jasno dovolj in pove mnogo. Omenim še, da sta v kraju Maribor levi breg prestopila iz samostojno-demokratske stranke v Slovensko ljudsko stranko celo — dva načelnika krajevne organizacije SDS. In oba dva zatrjujeta, da ju je k temu koraku privedlo pošteno delo Slov. ljudske stranke in njenih poslancev ter lažljivo pisarjenje »Jutra« in »Domovine«.

Ta preokret nas silno veseli. Ljudstvo samo spoznava, da je treba, da se vsi poštteni Slovenci združimo samo v eni stranki, in to je naša Slovenska ljudska stranka!

Volilci SLS 11. sept. vsi volit!

ovirano pride skozi hotelska vrata ... Toda kje je moral biti skrit?

Gre k oknu, se potegne za gosto zaveso in pogleda na ulico.

— Gotovo je, da se tu ni mogel skriti. Soba je bila temna, ko je žrtev vstopila. Ulična plinasta luč je ravno pred oknom, sem sveti in bi ga lahko izdala.

Odpre tudi široko, dvokrilo omaro za obleko.

— Ta pa je tako ozka, da bi v njej ne imel prostora, potemakem je bil skrit pod posteljo. Poglejmo!

Pokliče vratarja ... Zastopniki oblasti pozorno sledijo vsakemu gibu detektiva. Vedo o njem, da ima izredno kombinationalno sposobnost. Samo kr. pravnik se skeptično smeje. Njegovo mnenje je, da se je imel Tuzar zahvaliti za svoje prejšnje uspehe le slepi sreči.

Detektiv potegne postelj s pomočjo vratarja proti oknu. Pri tem je skrbno pazil, da se truplo ni zganilo z mesta.

— Ali nisem povedal? Ta falot se je skril pod posteljo. Glejte! Na tleh strnjena kri in majhen papirnat škarnicelj. Važni, zelo važni dokumenti ...

Kraljevski pravnik je pripravljen na odgovor:

— No, no! Papirnat škarnicelj je tudi lahko last umorjenega. In kaj more pričati strnjena kri?

— Mnogo! Zelo Mnogo! — Kako pride sem kri? Skozi žimnico ni mogla priteči, ker niti rjuha ni krvava. Ta majhen papirnat škarnicelj pa je v ozki zvezi s krvavimi sledovi.

Zastopnik tožbene oblasti (pravnik) se ironično zasmije:

— Reči moram: imate izredno živo domišljijo!

— Prosim! — Nikdar ne trdim česar z gotovostjo, ako nimam dovolj vzrokov. V škarnicelju je bil cukrer zoper kašelj.

— Odkod pa veste to?

— K temu ni treba velike domišljije. Glejte, naslov tvrdke: »A. Fischer, cukrar, Kerepeš ulica 56.« Trgovec je torej tu blizu in verjetno je, da je morilec kupil cukrer zoper kašelj, predno je prišel v hotel.

— No dobro! — je nadaljeval pravnik, — recimo, da pravilno sklepate, a kako spravite v zvezo škarnicelj s krvnimi sledovi?

Mobilizacija miru, sprave in bratstva.

Vsi možje in fantje iz vojne ste letos zopet prisrčno vabljeni na divne Brezje na Gorenjskem in sicer v nedeljo, dne 21. avgusta!

Agitirajte vsi, da bo ta naš dan res dan slovenske močnatosti, neupogljive volje, služiti Bogu in Mariji, dosledne zahteve, naj naši tovariši invalidi končno vendarle dobijo svoje lastne pravice, ki jim jih država prej ali slej mora priznati!

Polovična vožnja je že dovoljena in sicer od petka, dne 19. avgusta, od polnoči dalje do dne 25. avgusta, četrtek do polnoči. Na odhodni postaji kupite celo karto do Otoč ter zahtevajte, da jo mokro žigosajo. Karte nikjer ne oddajte, ker se z njo nazaj zastopaj peljate. Izkaznice dobite pa na Brezjah v soboto, dne 20. in v nedeljo, dne 21. avgusta. Pride lahko vsak, kdor hoče. Imate šest dni za polovično vožnjo na razpolago, tako da lahko spotoma obiščete še druge kraje in znanee.

Tovariši! Razvijte vsi največjo agitacijo, ker nimamo nobenih lepakov in nobene druge reklame! Naša reklama ste Vi sami, zato budite, kličite Vi vsi na Brezje! Ondi bo preskrbljeno za vse v duševnem in telesnem oziru.

Tovariši, v nedeljo, dne 21. avgusta vsi na Brezje!

Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

Volilci SLS

NAŠA SKRINJICA JE

1.

! PRVA !

Posledice suše in vročine.

V južnih krajih naše države je letos suša tako huda, da je na poljih do malega vse izgorelo. Cele tri mesece v Južni Srbiji (Makedoniji), Sumadiji, Črni gori, Hercegovini, Bosni in deloma v Vojvodini ni padlo ne kapljice dežja. Pšenica, rž in ječmen so še za silo obrodili, ali tudi ne blizu toliko, kakor navadno. Za izvoz primanjkuje žita.

Najhujše so v južnih krajih uničeni vsled neznosne suše in vročine sledeči pridelki: koruza, krompir, fižol, zelje in razno sočivje. Celo vinogradi trpijo. Grozdje se ne more razvijati in radi suše veni.

Ljudstvo obupa! Živelje je večinoma od koruze. S koruzo je tudi krmilo prašiče. Od tega je imel kmet skoraj edini dohodek. Letos pa ne bo imel hrane ne za se, ne za živino. Kraji, kjer se je na leto izvažalo na stotine vagonov koruze, bodo letos še morali isto kupovati.

Posledice suše in vročine bodo tudi za državo velike. Ako ni blaga za izvoz, gre vrednost dinarja nazaj. Kupovna

— Stvar je priprosta. Popolnoma gotovo je, da ti krvni sledovi ne izvirajo od rane umorjenega, tje so morale torej priti med tem, ko je zločinec pod posteljo čakal na prihod svoje žrtve. Mislim, da ima zelo razvito pljučno bolezen in zato si je priskrbel cukrer, da bi ga kašelj ne izdal.

— Drzno sklepanje! — Ako je v resnici jetičen človek izvršil umor in se je skril pod posteljo, ti krvavi sledovi pričajo, da ga je vkljub previdnosti napadel kašelj, kar bi moral žrtev slišati.

— Ker pa je svoj načrt vseeno izvedel, ne da bi bil nalezl na upor, je jasno, da najemnik sobe št. 13 še ni bil doma, ko je morilec napadel kašelj.

— Niti govora o tem; pri vsakem ugovoru se spretno izmaže, samo da bi njegova obveljala.

— Jaz sem tudi mnenja, da je Tuzar na dobrem sledu, — je pripomnil redarni kapetan, ki je s prikimavanjem spremljal detektivove pripombe.

— Grem še dalje ... Iz krvnih sledov se da tudi doognati, da je zločinec človek izredno nizke postave.

— Kako vendar?

— Ležal je na trebuhu, popolnoma iztegnjen, in tako čakal na svojo žrtev. Čepeti ni mogel; istotako ni ležal na hrbtu, iz razloga, da bi v izrednem slučaju lahko in tiho prilezel iz skrivališča. Ako pa je to moje mnenje pravilno, je moral imeti glavo tam, kjer vidimo krvne sledove, gobci čevljev pa so tu obrabljali tla ... Ako bi stal sedaj zraven mene, mi niti do ram ne bi segel.

Berci zadovoljno prikiha z glavo.

— Izvrstno, Tuzar! — Sedaj ne preostane drugega, ko da izsledimo tistega jetičnega človeka. Samo to je škoda, da ni on edini človek v Budimpešti, ki iam pljučno boleznen.

— Niti z besedico nisem trdil, da stojimo pred lahko nalogo. Na vsak način smo zadeli na sled, ki ga lahko brezpogojno izkoristimo. Vredna je mnogo več ko nič! Predvsem bi bilo treba zaslišati cukrarja. Ako se ne motim, je moral biti morilec v njegovi trgovini včeraj med sedmo in osmo uro.

— No, na kak način pa pridete do tega sklepa? — je vprašal pravnik, ki ga Tuzarjeve domneve nikakor niso prepričale.

moč našega denarja pade. Carine pride malo v državno kaso. Ali najhujše je, ako se cena živeži zviša. Ker tudi v naših krajih radi pomanjkanja dežja in radi spomladanske slane letina ne bo posebno dobra, bo treba letošnjo jesen in zimo silno varčevati. Radi žita je edino dobro to, ker imajo v Vojvodini še bogate zaloge lanskega pridelka.

Da bomo nasprotnike poznali.

Žerjav je »samostojne« osedlal!

Ko je leta 1920 nastopila Samostojna kmetijska stranka, smo trdili, kar je bila tudi resnica, da jo je Žerjav poklical v življenje ter na ta način hotel preslepiti kmete za svojo liberalno stranko. Tedaj so tajili, zdaj pa nič več. Žerjav sam je napisal v zadnji »Domovini«, da je on samostojne osedlal, potem pa so postali častihlepni in — so mu ušli. Takrat je Žerjav res osedlal samostojne, ker so se našli osli — ki so samostojne nosili, tako zveni iz besed »Domovine«. Nikar pa naj Žerjav ne misli, da bo danes zopet našel našega kmeta tako neprevidnega, da bi Žerjav zopet osedlaval na njem svoje ljudi! Zato gre demokrat, da zasedlajo na ljudstvu! A pri teh volitvah ne smejo! —

Nova marelja — stari žid!

Živel je žid, ki je ciganil ljudi, kar je mogel, posebno na sejnih. Da pa ga niso spoznali, ko je drugič prišel, je vedno predalal svojo mareljo. Tudi pri nas se tako godi v političnem življenju. Kadar so volitve, tedaj pride dr. Žerjav vedno z novo mareljo, vedno z novim imenom. Zdaj niso več SDS za volitve, ampak »Združena slovenska gospodarska lista«. Pod to mareljo pa sedi še vedno stari dr. Žerjav. Nikar naj ne misli, da ga kmetje ne bodo prepoznali! Združena slov. gospodarska lista je — SDS. —

»Naša ljubezen se tesno oklepa ljudstva«

piše »Domovina«. Najbrže misli pri tem na Slovensko banko, ki je požrla na 50.000.000 slovenskih vlog. To je bila velika ljubezen, ki se je slovenskega naroda preveč tesno oklenila.

Urek — Kušar — Roškar.

To so trije. Bili so samostojneži, bili so radičevci, bili so menda že tudi kje drugod, zdaj pa so Žerjavovci. Žerjav je napisal, da jih je nekoč že osedlal. Zdaj jih hoče zopet! A na slovenskega kmeta teh svojih najmlajših, ne bo več osedlal. Ti trije so šli od »Kmet. lista« k »Domovini«, iz dežja pod kap, kar se njih in njihovih mandatov tiče, a ostali so še vedno v fronti proti slovenskemu narodu. Zato bodo in morajo propasti. —

Nasprotniki delajo z vso silo!

Dočim zre naš kmet mirno na volilni boj in ve, kaj je njegova dolžnost 11. septembra, besne naši nasprotniki skoro do nerazumnosti! Poleg tega pa delajo na vse kriplice, da pridobijo kar največ kroglic. To njihovo delo jim sicer ne dela sramote, kakor jo dela njihova politika, a uspeti ne sme! Nasprotniki računajo, da bo naših ljudi zopet veliko doma ostalo in bodo na ta način oni, ki bodo vse, do zadnjega, postavili na volišče, napredovali. Zato agitirajo med kmetjskimi ljudmi predvsem: »Kaj boš hodil volit, saj nič ne pomaga! Nihče naj ne bo tako nepreviden, da bi te agitaciji nasedel! Vsi naši na volišče! Zaupniki in agitatorji, že zdaj pripravite vse, da bode število volilcev pri nas narastlo!

Politični hlapci!

Urek, Kušar in Roškar so uskočili iz radičevske stranke k Žerjavu. Ako niso bili zadovoljni z vodstvom radičevske stranke, naj bi ga vrgli, ali pa naj bi na svojo roko nastopili. Tako pa so dobili pri Radiču, kateremu so do zdaj hlapčevali, knjigo in so se z njo podali v novo službo k dr. Žerjavu! Slovenski kmet pa ne mara hlapčevati in zato ne bo volil ne radičevcev in ne omenjene trojice na dr. Žerjavovi listi! —

— To sklepam iz tega, da je škarnicelj popolnoma izpraznil. Niti en cukrerček ni ostal; moral je torej najmanj dve uri čakati na prihod svoje žrtve. Ker pa je cukrer kupil tu blizu, se najbrž ne motim, ako trdim, da je približno med sedmo in osmo uro moral biti v A. Fischerjevi trgovini. V teh okoliščinah pa je zelo verjetno, da se ga bo trgovec spominjal, ker je bil morilec eden zadnjih kupcev.

Preiskovalni sodnik ukaže zapisnikarju, da takoj pokliče g. A. Fischerja. Čez par trenutkov stoji trgovec pred preiskovalnim sodnikom.

— Ali je ta mali papirnat škarnicelj prišel iz vaše trgovine?

— Da, gospod.

— Ali tudi vi strežete kupcem?

— Od ranega jutra do poznega večera sem v trgovini. Imam le enega pomočnika, zato tudi jaz strežem.

— Ali je bil včeraj zvečer velik promet?

— Ne bi rekel.

— Morda se spominjate, kaki kupci da so se obrnili v trgovini med sedmo in osmo uro?

— Od sedmih do osmih je bilo pri meni malo ljudi. — Oprostite! Naj malo mislim! — Ako se dobro spominjam, je služkinja hišnega gospodarja kupila deset kilogramov belega sladkorja ... Neki stari gospod je kupil za malega vnuka, ki ga je pripeljal s seboj, čokolado. Nazadnje je pa prišel mlad mož. Prosil je cukrer zoper kašelj.

— Ste mu vi stregli?

— Jaz.

— Ali bi ga lahko opisali od bližje?

— Seveda! Ko da tudi sedaj stoji pred menoj. Približno dvajsetleten, brez brk in brade. Bolnega izraza, suh in kar je najbolj vzbudilo mojo pozornost: imel je veliko — grbo.

— Kake postave je bil?

— Zelo nizke.

— Ali je dobil cukrer v škatlji?

(Dalje prihodnjč.)

Širite Slov. Gospodarja!